

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én másfél iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtat'k.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az Erdélyi Gazda

kiadó-hivatalához
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Áron, Báró Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Az erdélyi gazdasági egyletnek országra szóló gyásza van, legrégibb munkás tagjainak egyikét siratja! A mitől hetek óta féltünk, végre bekövetkezett:

Losonczy BÁRÓ BÁNFFY DÁNIEL,

az erdélyi gazdasági egylet alapító tagja, az erdélyrészi központi lótenyészbizottmány és az erdélyrészi méhészegylet elnöke, valóságos belső titkos tanácsos, volt főispán és több ízben országgyűlési képviselő, életének 76-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 29-én déli 11 1/2 órakor végelgyengülésben elhunyt.

Bárá Bánffy Dániel tanulmányait a nagy-enyedi kollegiumban végezte, azután jogi gyakorlatra Maros-Vásárhelyre a kir. táblához ment; innen 1834-ben a berlini egyetemet látogatta meg, hol 2 évet töltött, leginkább természettudományi és gazdasági előadásokat hallgatván; a szünidőket pedig Némethon, Belgium és Hollandia beutazására használta fel. 1836—1838-ig 2 évet a híres Thaer által alapított möglini gazd. magánintézetében töltött, hol a nagynevű tudósnek különös kedvence volt, valamint Körte tanárnak is. Itt nagy kedvvel tanulta a juhászatot (melyet élte végéig kiváló előszeretettel űzött) és mikor hazajött, magával 20 drb legfinomabb pepiniére birkát hozott, melyeket a legnagyobb szakértelemmel kezelvén, az ország legelső juhászatának adta el apaállatait. Hasonló gondnal tenyésztette lovait is, a borsai ménest 1842-ben az akkori legjobb anyaggal felfrissítette s annyira ismertté tette, hogy külföldi vevők is sűrűn látogatták. Áldásos gazdasági működésén kívül a közélet igényeinek is meg tudott felelni, 1842 től kezdve országos képviselő, a forradalomban nemzetőr, majd 1852-ben katasteri igazgató, mely állásban gazdasági ismereteivel igen sok hasznot tett, végre 1861-ben a hajdani Dobokamegye főispánja lett, mely tisztelet 15 éven át a nála megszokott lelkiismeretességgel viselte, mire Ő Felsőége titkos tanácsossá nevezte ki, végre az országgyűlésen is mint képviselő két ízben szerepelt és daczára gyengülő egészségének, a legnagyobb buzgósággal működött saját meggyőződésének épségben tartásával a kormánypárt kebelében. A 70-es évek elején az erdélyrészi központi lótenyészbizottmány elnöke lett és fáradhatlanul törekedett fontos hivatásának sikeresen megfelelni.

Eletét a legnemesebb egyszerűség jellemezte, jó és takarékos gazda volt; — kimagasló, követendő példa! Fájdalommal állunk ravatala előtt és csak abban lelünk vigaszt, hogy derék fiaiban él és élni fog a felejthetetlen édes apának munkás szelleme, üdvös törekvése!

Béke az elhunyt, nemes léleknek porhüvelyére!

Tartalom: Báró Bánffy Dániel necrologja. — Havi emlékeztető május hóról. — A magunk ügye. — A tenyészésre szánt állatok megszámozásának különféle módjairól. Dr. Sz. Á. — Egy jeles legelő növényről. — A szilvások tavaszi gondozása. Grósz Lajos. — A cserebogarak irtása. — Az állatkiállítási szakosztály közgyűlése 1888 márczius 25-én. — Egyleti mozgalmak: vál. ül. 1888 ápril 13-án. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Havi emlékeztető.

Május.

Ház és udvarban kevés teendő mutatkozik. A trágyadomb beföldelése és trágyalevel, vagy annak hiányában, száraz időben vízzel való megöntözése nagyon hasznos. A hol az udvarról trágyafé foly ki: mindenkor hanyag gazdát jelez.

Szántóföld. Törökbuza, burgonya, répakapálás szorgalmazandó és pedig minél szárazabb az időjárás és talaj, annál sikereesebbnek fog e munka mutatkozni. Helytelen felfogás az, hogy száraz időben kapálni nem szabad. Megkérgesedett törökbuza, burgonyaföldek megfogasoltatnak; e munka fél kapálásnak tekinthető.

Ha mult hónapról elmaradt volna: az őszi vetések konkolyozása most az el nem maradható teendők egyike; továbbá a tavasziakban néha tetemes mennyiségű aszat, csorbóka stb. mutatkozik; ezt szedessük ki, különben termésünk minősége csökken. Zöld takarmánynak lekaszált rozsföldek muharral, kölessel bévehetők.

Ugarlás megkezdetik és pedig minél mélyebben jár az eke, annál sikereesebb munkánk.

Luczerna, lóhere: kivirágzás előtt lekaszáltatik. A lekaszált luczerna 1-3 napig renden marad, azután felgyűjtve, petrenchébe rakva azonnal behordatik; a szérüs kertben keskeny magas rudasokban addig marad, míg teljesen kiszáradt és csak miután a szérüskerti rudasokban megszáradt, rakható kazaiba. A második részlet takarmány-törökbuza elvetetik.

Állattenyésztés. Meleg napok bekövetkeztével a vályuk itatás előtt kitisztítandók, nehogy a szomjuzó állatsereg poshadt vizet kénytelenitessék inni a betegséget igyék.

A jármosok elegendő zöld takarmány hiányában különszakított legelőn járnak.

Gulya, ménés szabadban él, csak a szoptatós kanccák kapják abrakukat és a tehennel együtt éjjelre istállóba vezetettek. A juhnyírás ideje bekövetkezett. Ki juhait szalmán, egyáltalában soványan telettette, az ne várjon nagy bundát és nehéző gyapjút. Nyírás előtt a juhok megvizsgáltatnak; valjon a juhász nem osztozott-e gyapjunkból? Csak alapos megvizsgálás után láthatjuk, hogy a juhász néha a juhok tarkóján, nyakán végig egész szügyig, két ujnyi szélességre kinyirta a maga számára a gyapjút. E szokás nagyban divatozik s vigyázásra int.

A bárányok elválasztatnak és a legjobb legelőn vagy ugaron kell jártatni őket. A juhok fejés ideje beállott.

Sajtkészítésből maradt savó, zsendicze: sertésjavításra fordítható.

Megrovandó azon általános szokás, hogy a fejedő turmák a legnagyobb por és hőségben naponta háromszor a faluba sétálnak. Ez nemcsak egészségi szempontból káros, de azonfelül valóságos állatkinzás és e miatt a juhok ürülékének egy része, mint becses trágya-anyag elvesz. Czélszerűbb a legelőn fejés és hetenként 2-3-szor megváltoztatandó kosaroztatás által az elhullatott ganajt talaj-javításra fordítani.

Nyolcz-tíz hetes malaczkok elválasztatnak és a szükséghez képest bő élelmezésben részesülnek. Éhség vagy más ok miatt elsatnyult malaczból soha, vagy csak később, valóságos élelem pazarlás után, válik haszonvehető sertés.

A különféle állatok bélyegzésének és herelésének ideje e hónap eleje, vagyis mielőtt állandóan legelőre hajtának. Az apaállatok szigorú vizsgálat után kiválasztatnak; — a hibás, kevés tejű, csekély gyapjút hozó állatok pedig mustrára jelölhetnek.

A kikelt esirke, liba, rucza, sok veszélyeséget okoz. Az udvar körül repkedő héjja, szarka, varju lelövendő, különben elhordja az apróságot.

Szölő. Az okszerű szőlőmivelésnek legfontosabb hónapja május, a mennyiben ügyetlen kezelés legtöbbet most árthat a v a l o g a t á s munkálatánál. Midőn már a hajtások egy arasznyira nőttek és a gerezd jól látszik, kiválasztunk a karika vállán 2-4 és szükség esetén a csapon 2 alkatmas hajtást; ezeket teljes épségben meghagyjuk, mert ezek fogják képezni a jövő évi magfát, a többi jövéseknek hegyeit kivétel nélkül lecsipkedjük úgy, hogy a gerezd fölött 2-5 levél maradjon, az ugynevezett sarok-jövéseket pedig, ha nincs szükségünk rájuk, többől lemetsszük.

Ugyanazon munka végzendő a Guyot szerint művelt szőlőknél is, azon bozzaadással, hogy a mártius hónapban függélyesen kikötött két vessző közül azt, mely bővebb termést mutat, vizszintesen dróthoz vagy karóhoz kötjük, a másikat pedig 20-24 ujjnyira visszavágjuk, sarkot kettőt hagyunk.

A csapos és tökemiveletnél szintén válogatunk, a haszontalan meddő- és sarokhajtásokat eltávolítván.

Gyümölcsös. A fiatal oltványokat a szél és madarak ellen karókkal és pálcákkal oltalmazzuk. Fattyunövények és sarjak szorgalmasan eltávolítandók; a fiatal fák idomító nyeseése és becsipkedése megkezdhető. Hajtó szemre való nemesítés folytatatik. Ha a nemesített galyakon virágok mutatkoznak, azok eltávolítandók. A nemes és az ujonnan átültetett gyümölcsfákat, valamint a sok virággal borítottakat is, ha nagyon száraz idő jár, jól megöntözzük. A megöntözött fák tövei körül, polyvát vagy rövidre vágott szalmát hintsünk, mely a kigőzölgést és a föld kérgesedését akadályozza. Ha a cserebogarak mutatkoznak, jókor reggel rázzuk meg a fákat, a lehullottakat szedessük fel, hogy a gyenge sarjakat, virágokat ne pusztítsák és adjuk őket a baromfiaknak, melyek nagyon szeretik. Más ellenségektől is: m. hernyók, csigák és levéltetvektől, mennyire lehet, óvjuk a gyümölcsösöket. A nyulak pusztításai ellen télire bekötött fák kötelekeit eltávolítjuk.

Faiskola. A csapra metszett fákra a vezérhajtás, ha az 10-15 cm. magasra nőtt, jó széles kötő anyaggal a csaphoz köttetik. Mikor ez megtörtént, a csap alatti hajtásokat vissza kell csipkedni. Megfogamzott oltványok kötéseit eltávolítandók és a vadhajtások szorgalmasan levágandók. Növényben elmaradt ágyások higitott trágyalé vagy gáliczköoldattal esős időben megöntöztetnek. Vadonciskolák a gyomoktól tisztán tartandók. A kikelt vadoncok megkapálándók. Az olyan magvak ágyásait, melyek egy évig ülnek földben, míg kikelnek, csak meggyomláljuk. A fiatal vadoncok átültetése folytatatik.

Konyhakert. Az ősszel vagy kora tavasszal vetett növényágyások gyomlaltatnak és kapáltatnak, száraz időjárás mellett a reggeli öntözés igen ajánlandó. A magtermesztésre kiültetett növények, u. m. petrezselyem, murek, saláta, czekla, hagyma, káposzta stb. fejlődő szárait karókhöz kell kötözni, nehogy a szél letörje. A melegágyakban nevelt palántákat a szabadba ültetjük. Borsó, hónapos retek és saláta újolag vetendő. Ugorka, dinnye, tök, paszuly vethető. A korán elvetett borsót meg kell kapálni és karózni. A karfiol és téli salátából a legszebb fejek szemeltetnek ki magnak. Hónapos retekéből a legszebb példányok magnak kiválasztandók és azok a szabadban félárnyékos helyre elültetendők. A spárgahajtások szedése folytatatik, minden tőn azonban 2-3 erősebb hajtást hagyunk, hogy a gyökerek jobban fej-

lődjének. A melegágyakban, cserpepekben nevelt dinnyék e hó végén a szabadba kiültetendők: A melegágyakban termelt dinnye és ugorka hajtásai vissza csipetnek, a nem termő hajtásokat gondosan eltávolítjuk és a terméseket deszka alá helyezzük. Minél magasabbra nőnek a melegágyi növények, annál magasabbra kell emelni a ládákat (kereteket). Minél szebb az idő, annál gyakrabban szellőztetjük és öntöztetjük a melegágyakat, de ha a nap nagyon forrón süt, míg a nagy forróság tart, a melegágyakat árnyékolni kell. A melegágyak öntözése d. e. 8–10 óráig történik. A melegágyban nevelt paszuly, karalábé, karfiol, saláta, hónapos retek, ugorka, borsó ritkíthatók és rendre kiszedhetők.

Diszkertben. E hó végén az üres virágágyásokat őszi virágokkal beültetjük. Új gyepeket a gyomból tisztán kell tartani és tartós száraz időben szorgalmasan öntözni; a régi gyepeket kaszálatni és hengerezni kell. Az utak tisztán tartására nagy gondot kell fordítani. Georginák, Cannák, Ricinus, Wiginda és a többi disznónövények szabadba kiültethetők. A virágházakban a forró égővi növények átültetése folytatandó. A melegágyi növényeket folyamatosan zárt, egyformán meleg és nedves levegőben kell tartanunk; szükséghez képest az árnyékolást el ne mulasszuk. E hó végén a hidegházi növényeket a szabadba, felárnyékos helyre ki kell rakni.

Erdészet. Fő használat. A mult havi teendőkhöz kivül a leszállított faanyagok átadása képezi az erdész feladatát és ott, hol hasított áruk készítettnek, ezeknek elkészítése e hónapban szorgalmazandó. A mellékhasználat a faszedésre, legeltetésre és cserkéreg készítésre terjed ki. Erdőmiveltés. A magasabb hegyeken az irtási munkálatok folytatandók, az erdei utak helyreállítandók és az erdő-kertek tisztán tartására gond fordítandó. Az erdővédőlelem a legeltetés ellenőrzésére, a vesszőlopás meggátolására és az erdészlelek gyakori bejárására terjed ki, ott a hol a szu-rovar pusztításaitól lehet tartani, a szükséges óvintézkedések szintén e hónapban teendők. Vadászat. Az őzbakon és fajdkakason kivül a vadászat csakis a ragadozó állatokra terjed ki. —

A magunk ügye!

Sokszor halljuk azon ellenvetést: ugyan miért álljunk be az erdélyi gazdasági egyesület tagjainak sorába, mi hasznunk van belőle? mert hiszen ma, egy erkölcsi testület üdvös céljainak előmozdítását „haszon“-nak már csak egy-egy idealista tekinti!

Bizonyítsuk be tehát, hogy azon egyén, ki 6 évi kötelezettséggel évi 5 frt lefizetésével egyesületünk tagja lesz, — hasznot, előnyt élvez, sőt bátran mondhatjuk jó geszert is csinál a fennálló biztosítási szerződés alapján.

Kérjük t olvasóinkat, figyeljék meg és terjesszék az alábbi sorokban foglaltakat!

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai, kik tűz- és jégkárok ellen a trieszti általános biztosító társaságnál biztosítanak, — e két intézet között fennálló szerződésből kifolyólag — oly díjengedményben részesülnek, mely által nemcsak megtérül az egyesületnek fizetett tagsági díj, hanem még ezenfelül is tetemes megtakarítás eszközölhető.

Következő példa ezt világosan mutatja: 4000 frt értékű épületeknek, feltéve, hogy ezek szilárd alépítményűek és zsindelyvel fedve, tűzkárbiztosítása után egy vidéki gazda, ki nem egyesületi tag, akár a trieszti biztosító társaság-

nál, akár valamely más hitelképes biztosító intézetnél legkisebb számításal fizetné:

minden 100 frt után 60 kr. díjjal 4000 frt után	24.—
irodai illeték 20—40 frtig	1.75
1 1/2 % bélyeg (az 1883 VII. t. cz. szerint)	39
Evi díj	26.14

Ellenben a gazdasági egyesület tagja a trieszti általános biztosító társaságnál hasonló minőségű épületek után fizet:	
minden 100 frt után 45 kr. díjjal, 4000 frt után	18.—
irodai illeték 10—20 frtig	1.25
1 1/2 % bélyeg	29
Evi díj	19.54

Tehát csak 4000 frt értékű tűzbiztosításnál már 6 frt 60 kr. megtakarítás eszközölhető, nem tekintve, hogy rendes körülmények között a díj a szerint emelkedik, a mint az épületek nem szilárd, hanem vegyes vagy fa alépítményűek, míg a gazdasági egyesületi tagok fa-alépítményű épületekért sem fizetnek a fentinnél magasabb díjat.

Ezenfelül a trieszti általános biztosító társaság a tűzbiztosításnak 6 évre való megkötésénél 15 % és 10 éves biztosításnál 20 % díjengedményt ad, a mi egy, illetve két ingyen évről felel meg.

Szalmás gabona és takarmánybiztosításoknál az egyesület tagjai szintén 10 % engedményt élveznek a rendes díjakból.

A trieszti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) hazánkban a biztosítási intézmény uttörője és meghonosítója volt. E tárgyat Jókai Mór, koszorus írónk is elég érdekesnek tartotta egyik beszélyében („A pénz betegségei“) feldolgozni. A társulat Triesztben 1832-ben alapított és 1050 frt névértékű részvényei, melyekre 30 százalék, vagyis 315 frt lett befizetve, jelenleg a tőzsdén a befizetés tizszeresénél is magasabban, azaz 3350 frton állnak. Alaptőkéje és készpénztartalékjai 1886 év végén 35 millió forintot tettek ki. Károk fejében az intézet fennállása óta csak Magyarországon több mint 36 milliót; egész működési területén pedig — mely mind az öt világrészre kiterjed, — összesen 197,280,155 frt 20 krt fizetett ki.

Kiválóan szem előtt tartja a társaság a gazdaközönség érdekeit és több mint félszázados fennállásából rendelkezésére álló gazdag statisztikai adatgyűjteménye lehetővé teszi, hogy a biztosítási téren mindig újabb reformokat hozzon be, melyek által főleg a gazdaközönségnek az intézmény minél hozzáférhetőbbé tételhesék.

Nevezetes ezek között azon módzat, mellyel a társaság lehető vétette a legnagyobb kockázattal járó terményt és takarmányt ennek minden állapotában 100 frt után alig 60 krnyi csekély díj mellett, — a mennyi eddig egy havi tartamra fizetett — egész éven át biztosítani.

Nem kevesebb előnyöket nyújt a társaság a jégkárbiztosításnál. Nagy terjedelmű üzletkörénél fogva a helyenkénti veszteségek nem érinthetik annyira, mint más korlátolt területen működő intézetet. Ugyazért ez üzlet-

ágban is kiáll minden versenyt. Szemben azon többféle kísérlettel, melyekkel némely intézet a biztosító feleket általánosan magához kötni igyekszik, a trieszti általános biztosító társaság a legjutányosabb díjak mellett fogad el évenként biztosításokat. A félnek azon egyszeri és minden kötelezettség nélkül adott ígéretére pedig, hogy jégbiztosításait 6 egymásután következő évben nála fogja terményeit jégkár ellen biztosítani, az első 5 évi díjból 20%-ot a 6-ik évi biztosítás díjának fedezésére rezervál, illetőleg a 6-ik évet díjtalanul biztosítja.

A gazdasági egyleti tagok e mellett még külön 5% díjengedményben részesülnek.

Nagy kiterjedésű életbiztosítási üzlete is van a trieszti általános biztosító társaságnak. Díjtáblázatai minden más társaságénál olcsóbbak és feltételei legszahadelvűebbek, úgy hogy még párbaj vagy öngyilkosság által bekövetkezett halál esetében is kifizeti a biztosított tőkét és népfölkelés vagy hadjárat idejében is érvényben tartja az életbiztosítást. —

A kit tehát egyéb érdek nem vonzana egyletünkbe, bátran beléphet — a saját hasznáért!

A tenyésztésre szánt állatok megszámozásának különféle módjairól.*)

Még a legügyesebb ménesgazda, gulyás vagy kondás is összetéveszti néha a gondjaira bizott állatokat. Erősíti, hogy akkor és akkor született, ráfogja, hogy az az anyja, az pedig az apja és eltévesztve évet, anyát és apát, sokszor pedig kárt is okoz. Összefoglalja ugyanis az átöröklésről alkotott véleményünket, következtetésünket téves utra-tereli s oly állatoknak adat előnyt a tenyésztésben, a melyek nem érdemesek arra. A hol a nyáj, a gulya, a ménes nem egyformásított még, a hol t. i. annyiféle az egyéni jelleg, a hány az állat, az összetévesztés ritkábban fordul elő, semmint ott, a hol a szülők és az utódok egyszabásúak.

Ha nem lehet megbizni annak a szavában, a ki folytonosan együtt van az állatokkal, kinek éppen ezért élelőbb a felismerő tehetsége és a kinek nem kell sok más, szintén fontos dolgokra emlékezni: mit lehet akkor a tenyésztőnek, a százféle ügyekkel elfoglalt tulajdonosnak vagy tisztjének memoriájára építeni? Kérkedőnek tartom azt, a ki bármikor, akárhány év multával is megmondani akarja minden feljegyzés, számozás nélkül, hogy mikor született, mely szülőktől származik a tenyésztés egyik-másik állata. Hiszen az idő még a márvány-lapra vésett betűket is elolvashatlanná teszi, hogyne mosná le tehát azt, mi az emlékezés táblájára van írva. De legyen az emlékezés csálhatatlan; mit használ, ha a gazdát cserélő cseléd magával viszi a mit tud, ha a távozó gazdatiszt nem hagy hátra pontos, megbizható feljegyzéseket!

*) E cikket a t. szerkesztőség és szerző beleegyezésével a Kassán megjelenő „Gyakorlati mezőgazda” című derék szaklapból vesszük át és jövő számunkban ábrákkal ellátva folytatni fogjuk. Szerk.

Mindezekből következik, hogy minden nagyobb gondal üzött tenyésztésben valamennyi a tenyésztésben számottevő állat akként jegyezendő, számozandó meg, hogy a többiektől megkülönböztetni lehessen. A ki pedig törzskönyvelni akar, okvetlenül meg kell, hogy azt tegye.

Önként értetik, most nem arról szólok, mit közönségesen „bélyegzésnek” mondunk. Mert azért, hogy a tenyésztés jegye, bélyege az állatok farára vagy szarvára van süttve, vagy a fülébe van vágva, még nem lehet azokat megkülönböztetni egymástól. Ennek legegyszerűbb módja a következő:

Vegyünk például egy szarvasmarhatenyésztést, mely 2 darab hágóbikából, 50 darab törzskönyvelendő — megszámozandó — öreg tehénből, 82 darab 3 éves, 12 darab két éves és 16 darab egy éves növendékből áll, mely utóbbiak szintén megszámozandók. A két hágóbika koruk szerint az 1. és 2. folyó számot kapja. Az öreg teheneket ugyancsak meghatározható koruk szerint a legvénebbnél elkezdve 3-tól 53-ig sorba megszámozzuk, E sorszámot a három, két és egy éves növendékekkel folytatjuk, a mennyire lehet koruk szerint haladva a sorban, tekintet nélkül arra, hogy üszővel vagy bikával van-e dolgunk. Most, midőn a meglevő állatok már mind megszámozva vannak, nyugodtan bevárjuk a következő borjazást. Az első borjut, mely a világra jön, akár üsző, akár bika legyen, a sorban tovább haladva számozzuk és így bánunk el a többiekkel is egyik évről a másikra. Ha e közben idegen helyről származó állatot sorolunk tenyésztésünkbe, ezzel vagy ezekkel azon számnál folytatjuk a sort, a mely éppen következik nem ügyelve azon számokra, melyek eladás, herelés vagy elpusztulás folytán már kiestek a sorból.

Látni, hogy ezen módja a számozásnak csakugyan igen egyszerű és ez nagy előnye. Hátrányai közül a legnagyobb az, hogy a sorszám a tenyésztés nagysága szerint előbb vagy később, de mindig aránylag rövid idő alatt igen nagyra nő, mikor is a megjegyezés ugy a süttővással, mint a bélyegvágóval vagy a tetováló fogóval felette körülményes. Ezen a bajon segíthetünk némileg, ha a bikákkal és tehenekkel külön-külön sorszámot kezdünk.

Az ösmertetett számozásnak nagy hátránya az is, hogy a szám nem mondja meg egyuttal az állat születési évét. Benno Martiny ajánl egy módot, melylyel ezen segíthetünk. Ugyanis, ha a törzskönyvelés első évében világra jött borjút, csikót valamennyien A-val, a második évfolyam borjai, csikói pedig B-vel és így tovább évfolyamonként, az A, B, C során végig külön betűvel kezdődő nevet kapnak: a név kezdőbetűjéből a születését azonnal meghatározhatjuk. A törzskönyvelés, a megszámozás pl. 1888-ban eszközöltetett, a 34-ik számú Csáko nevű tehén tehát (1888 A, 1889 B, 1890 C) 1890-ben született. Egy nagy tenyésztésben azonban fejtörésbe fog kerülni, sok ugyanazon betűvel kezdődő nevet összegyűjteni; a juhoknak és sertéseknek pedig egyáltalán nem szoktak nevet adni.*)

*) Könnyen megérthető, hogy egyedül a sorszámból is meg lehet határozni bármelyik állatnak a korát, ha felűjtjük a tenyésztésre vonatkozó naplókat.

A számozásnak következő módja valamivel több munkát ad, de ezért azután több adatot is lehet magáról az állatról leolvasni, tehát ritkábban kell a tenyésztés naplóíhoz folyamodni. Az iménti példában ugyanis az 50 darab öreg tehén 1-től 50-ig futó sorszámot kap a farra vagy a szarvba sütvé; a három, két és egy éves üszökre pedig a születés évének két utolsó száma és ez alá az évfolyamonként elülről kezdődő sorszám süttetik ($\begin{smallmatrix} 88 & 88 \\ 9 & 11 \end{smallmatrix}$ stb. az 1888-ban született kilencedik és tizenegyedik üsző borjak) Ugyanis külön sorszámot kezdve számozzuk meg az öreg bikákat és a növendék bikákat is és így járunk el a törzskönyvelés berendezése utáni években világra jövő borjakkal. Ha csak a szarvakra szabad a számot sütni, az egyik szarvra az évszám, a másikra pedig a sorszám jön. Vagy pedig egyik fülbe az évszám, a másikba a sorszám lesz bevágva, illetőleg tetoválva akként, hogy a születés évének csak utolsó száma lesz jegyezve.

A törzskönyvelés berendezése után vásárolt üsző vagy bika borjak csak a tenyésztésbe való soroltatásokkor számozhatnak meg és akkor a már meglevő öreg tehének és öreg bikák sorszámat folytatjuk velök. Ugyancsak ezt a számat folytatjuk az idegen tenyésztésből kerülő már kész tenyészállatokkal; ezen eljárással mindig könnyen megkülönböztetjük az idegen tenyésztésből került állatot és származékait a saját törzstenyésztésünkbeliektől.

Még bonyolultabb és több számat kíván a jegyezés, ha nem csak a születésidőjét akarjuk az állatról leolvasni, hanem azt is, hogy melyik családhoz vagy törzshöz tartozik. Az eljárás, ugyancsak az iménti példában, a következő lesz

A törzskönyvelendő 50 öreg tehén közül kiválasztjuk azokat, melyeknek leszármazásáról semmit nem tudunk és ezeket koruk szerint sorban haladva folyó számmal látjuk el. Ez a szám lesz a családszám. A többi tehénket és üszöket, melyeknek anyja már megszámoztattott, a családszám alá soroljuk olyan formán, hogy a legidősebb kapja az 1 számat, az anyja száma a családszám mellé és így tovább a kor szerint. Ez a második szám az egész szám vagy is az a szám, melylyel a család egyes tagjait, a törzsanyától, mint családalapítótól leszármazó ivadékokat megkülönböztetni lehet. Például Sugár-nak (családszáma 3) a törzskönyvelés alkalmával 8 darab szintén törzskönyvelendő ivadéka van a tenyésztésben: Szőke 6 éves tehén, ennek fia Solyom 3 éves és leánya Szarvas $1\frac{1}{4}$ éves; Sárkány 5 éves bika; Selyem $2\frac{1}{2}$ éves tehén és ennek fia Sánta 4 hónapos; Sima $1\frac{1}{2}$ éves üsző és végre Szikra 5 hónapos bika borju. Most már Sugár-nak a száma lesz 3, a Szőke-é $\frac{3}{4}$, a Sárkány-é szintén $\frac{3}{4}$, Solyom-é $\frac{3}{2}$, a Selyem-é $\frac{3}{2}$, a Sima-é $\frac{3}{3}$, a Szarvas-é $\frac{3}{4}$, a Szikra-é $\frac{3}{3}$, a Sánta-é pedig $\frac{3}{4}$. — Ezen beosztás után fennmaradhatott még néhány törzskönyvelendő darab, melyekre nézve zavarban lehetünk. Így például a Hájas nevű 6 éves tehén, ennek 5 éves testvére Tőgyes, Hájasnak 3 éves leánya Héjja és 1 éves fia Hunczfut, Tőgyesnek pedig szintén 1 éves leánya Csalfa. Tudva azt most, hogy Hájas és Tőgyes testvérek, nem adunk nekik külön

családszámat, hanem anyjukat a tenyésztésben levőnek képzelve, ennek adunk családszámat, p. o. 50-et és utódát alája soroljuk, mikor is Hájas lesz $\frac{50}{1}$, Tőgyes $\frac{50}{2}$, Héjja $\frac{50}{3}$, Csalfa $\frac{50}{4}$ és Hunczfut, mivel mint bika új sorszámat kezd $\frac{50}{1}$. A törzskönyvelés berendezése utáni időkben vásárolt tehének és üszők — utóbbiak a tenyésztésre való besoroltatásukkor — a család sorszámat folytatják. Önként értetik, hogy a világra jövő borjak az egyensorszámat a családban, világra jövetelük sorjában folytatják és ha egy családhoz tartozó két tehén véletlenül egy órában borjazik, az a borju fogja a családban a nagyobb sorszámat, mint egyénszámat kapni (feltéve, hogy mindkét borju p. o. üsző volt) a melyik hamarabb látta meg a napvilágot.

Kisebb tenyésztésekben azzal is ellehet a családokat különíteni, hogy a családanyáknak az a, b, c más-más betűjével kezdődő nevet adunk, az utódok mindenike megtartja a család-nevet, melyhez megkülönböztetés céljából egyén számat kap, p. o. a „Kormos“ nevű családanya utódai lesznek Kormos 1, Kormos 2 stb. Vagy pedig az egy családból származó valamennyi borjunak, csikónak a család nevének kezdő betűjével kezdődő nevet adunk, p. o. a családanya Csákó; borjai pedig Csendes, Csörgő, Csavaros stb. Könnyen belátható, hogy a család alapítóknak más-más betűvel kezdődő nevet kell kapniok és hogy éppen azért a családok és egyének megkülönböztetésének ezen módja csak kisebb tenyésztésekben eszközölhető. A családbetű és az egyénszám az állatokra süttetik vagy tetováltatik; mind a két jegy egy helyre p. o. a farra, vagy a betű a farrá, illetőleg a szarvba süttetik, a szám pedig a fülbe metszetik; illetőleg tetováltatik. Ha ezen két jegyhez hozzá tesszük még a születés és a tenyésztés bélyegét, jegyzésünk a lehető legtökéletesebb lesz.

Az ösmertetett számozási módok közül válassza ki ki azt, mely körülményeinek leginkább megfelel. Minél kevesebb jegyet, számat süttünk, vágunk vagy tetoválunk az állatra, annál egyszerűbb az eljárás és az egyes számok, jegyek annál könnyebben felismerhetők; de más részről annál kevesebbet lehet magáról az állatról leolvasni és a számozás, jegyelés rosszul sikerülve, nehezebb az eligazodás.

Legpraktikusabb, ha az évenként előlről kezdett borju, csikó stb. száma mellé még az évszámat is az állatra süttetjük, vágatjuk vagy tetováljuk.

A sertés pepinériákban csak úgy számozzuk az egy koczaalja malaczkok közül azokat, melyeket tenyésztésre megtartani akarunk, mintha nem is testvérekkel volna dolgunk. Ha kicsiny a nyáj, az egyik fülbe a család számat, a másikba az anya sorszámat vágathatjuk, mely utóbbi számat azután addig folytatjuk, a mig csak lehet (tetoválással való számozásnál bármédig lehet). Nagy nyájokban elhagyják a család számat (kivéve, ha tetoválnak) és az összes megtartott egy ivásu malaczkokat sorban számozzák, mely sorszámat a nyáj nagysága szerint több kevesebb éven át folytathatjuk, ügyelve arra, hogy mindig pontosan bejegyeztesék melyik anyától és mely évben született az illető számu malaczka.

Hogy a csikók, borjak, bárányok és malacok azzal a számmal — számokkal — lépnek majdan a tenyészállatok díszes sorába, melyet — melyeket hordoznak, önként értetik. Ezért a hol csak egy számot kapnak a fiatal állatok, később valamely más megkülönböztető számra vagy jegyre lehet szükség, nehogy az esetleg egyenlő számú állatok összecseréltessenek. A hol a család számot vagy az évszámot is magán hordja az állat, összecserélésre alig lehet alkalom.

Megemlítendőnek tartom, hogy néhol a növendék-állatok — p. o. a csikók és borjak — ideiglenes számokat kapnak és csak a tenyésztésre való besoroláskor láttatnak el az állandó — végleges számmal.

Azt is megtehetjük, hogy az egész szaporulatot ideiglenes számmal látva el, a tenyésztésre való mustrálás után a kiszemeltekkel azzal a sorszámmal — a tenyészállatok sorszáma — számozzuk, melyet a törzskönyvelés berendezésekor, illetőleg a rendszeres megszámozás első évében elkezdtünk. Így járva el, a tenyészállatok sorszáma hamar nagyra nő és a kimenetelések folytán nemsokára igen hézagossá lesz.

Dr. Sz. Á.

Egy jeles legelő-növényről.

A „Gazdasági Lapok“-ban S o m o g y i Á g o s t-tól jelent meg az értekezés, melynek közlése azt hisszük, nem lesz érdektelen t. gazdaközönségünk előtt.

A kultivált takarmánynövények száma hazánkban még mindig csekély. Vörös lóher, luczerna, baltaczim, csalamádé, répa és zabos bükköny szolgáltatják az állattenyésztésnek ugy minőség, mint mennyiségre nézve is a legértékesebb anyagot és e hat. domináló növény mellett, melyeket méltán nevezhetünk takarmánynövényeink arisztokráciájának, a többi kevésbé értékes növények számára (de melyek bizonyos viszonyok közt kiváló becsüek) nálunk csak igen korlátolt tér jutott.

E növényi plebejusok közé tartozik a komlós-csigacsó (*Medicago lupulina*), mely különösen mint legelő-növény és mesterséges kaszálókön mint alfű, hazánk hegyvidékén, valamint a száraz alföldön is széles körű elterjedést érdemel. E növény a hegyvidékeken, valamint a száraz alföldön is széles körű elterjedést érdemel. E növény a hegyvidékeken buja növésű korai tavaszi és késő őszi kitűnő juh és tehénlegelőt nyújt, melytől a vaj-kellemes izt és tetszetős sárga színt nyer; az alföldön még a lazább, homokosabb talajnemeken is, ámbár nem oly buja fejlődésű, de a szárazsággal meglehetősen daczoló jeles juh és tehénlegelő.

Gazdaságomban (Bács-Bodrog megye, homokos, erőteljes, vályog talaj) kevés levén a természetes legelő, de a dülökön igen sok vadon tenyésző komlós-csigacsót találván, az ismert Wágner-féle takarmány-termesztési elvből kiindulva, beillesztettem vetésforgómba a komlós-csigacsót legelőnyerés céljából, 1886. márczius végén a zabra ke-

resztbe elvettem 40 (1200 \square öles) holdba, holdanként 8 klgr. komlós-csigacsót. A vetés sorvető-géppel történt. Ugyanez év őszén a száraz időjárás daczára már elég dús legelőt szolgáltatott 500 drb. anya birkának. A komlós-csigacsót 1887. tavaszán erősen megfogasoltattam és elég legelőm lévén, nem legeltettem, hanem kaszálónak hagytam. Május 24-ikén, midőn a növények nagy része virágzott, lekasztattam, másnap villahegyekbe gyűjtettem és 3 napi szárítás után 40 koci finom, illatos szénát takarítottam be, melynek levelei nem pörögtek oly mértékben, mint az a luczernánál tapasztalható. A széna betakarítása után juhlegelőnek használtatott a terület; a komlós-csigacsó kitűnő reproductionalis képességénél fogva bő mezőt nyújtott 500 anya és 500 báránynak. A június 20-án történt elválasztás óta, 500 bárány legelt rajta július végeig.

Itt szükségesnek tartom felemlíteni, hogy a zab után földem egy része fekete ugarnak lesz hagyva és ebbe vetetik az ős-buza, július végén tehát fel lesz törve a komlós-csigacsó, hogy elő lehessen készíteni a talajt őszi buza alá. Attól, hogy a buza nem sikerülne utána, nem tartok, mivel Észak-Németországban széltere művelik a komlós-csigacsót, mint kitűnő előnövénnyt őszi kalászosoknak.

De készítsünk mérleget erről a 40 hold legelőről és kaszálóról.

Kiadás:

Vetőmag 8 kg. holdanként à 35 kr. 112 frt.
 Vetés holdanként à 20 kr. 8 „
 Kaszálás, gyűjtés holdanként à 2 frt. 80 „

Bevétel:

Ősszel 2 hétig 500 drb. anyának legelő napon-
 35 frt.
 Május 28-tól jun. 20-ig 500 anya és 500 drb.
 86 frt 25 kr.
 Június 20-tól július 20-ig 500 báránynak le-
 75 frt.
 320 métermázsa széna à 2 frt 640 „
 Összesen 736 frt 25 kr.

Tiszta jövedelem negyven holdról 536 frt 25 kr.

„ „ „ „ „ „ „ „ à 1200 \square öl. 13 „ 40 „
 mely számok minimalisaknak vehetők, a mennyiben ugy a legelő, valamint a szénahozam értéke alacsonyra van felvéve.

A komlós-csigacsó szára a földön fekszik, tehát kaszálása kissé bajos, de jövőre olasz és angol perje (*Lolium italicum* és *Lolium perenne*) keveréssel fogom vetni, melyek nemcsak a megdőlés veszélyét hártják el, de egyszers-mint mérséklék a zsenge komlós-csigacsó puffasztó hatását, azonfelül pedig javítják a takarmányt ugy minőség, mint mennyiségre nézve is. Azt hiszem a komlós-csigacsót igen czélszerűen, bármely pillangós virágú, vagy fűnemű takarmány-növényvel keverékben lehet vetni és kiki aszerint, amint inkább szénát vagy legelőt akar nyerni, a talajviszonyok tekintetbevételével választhatja a szükséges növényt és módosíthatja a keverési arányt.

A komlós-csigacsónek állandó, vagy több évre szánt

legelő-területekbe való bevetése szintén ajánlható, mert ámbár 2 nyári növény; de magvát folyton hullatja és ily módon számos évig tenyészik ott, hova egyszer el lett vetve. A komlós-csigacsó egyenlő tápértékű takarmányt szolgáltat a luczernával, azért értékesebb takarmány-növényeink közé teljes joggal felvehető. —

A szilvasok tavaszi gondozása.

A „Pesti Hirlap“-ban megjelent ezen igen időszerű cikknek közlését mi is szükségesnek látjuk, mert Erdélyben is a szilvatermelés előtt szép tér nyílik s maguk a gazdasági egyletek is tehetnének valamit a gyümölcsstenyésztes ez ágának felkarolására.

Igaz ugyan, hogy ha szilvást említek, a nagy alföldre nem gondolhatok, mert ott napjártányi területen sem találni egy fél hold csupa szilva beültetett területet — annál többet látni azonban a románok lakta vidéken.

Nekik a szilvas az, a mi az alföldi gazdának a szántóföldje, azzal a különbséggel, hogy egy hold szilvas mindig többet jövedelmez egy hold „buzás“-nál és pedig azért, mert előbbinek gondozása sohasem kerül annyiba, mint utóbbinak megművelése. Termékét pedig felhasználhatni szesz- és iz-főzésre, valamint aszalásra is és így három féle alakban értékesíthető. A szesznek meg éppen annál nagyobb az ára, minél idősebb, s ekkor kápní rá legjobban fizető vevőt, míg a buzáról ilyesmi éppen nem állítható.

Nem akarom ugyan ezzel azt mondani, hogy hagyjanak fel az alföldön a buzatermeléssel és kezdjenek szilvasokat ültetni; hanem azt, hogy éppen nem ártana, a fáradságot dusan jutalmazni, a földet pedig jól jövedelmeztetni, egy-két holdat magvaváló „besztercei“ szilvával beültetni. Sokféle előnye lenne ennek, de fejtegetése cikkem keretén kívül esik. Csak annyit legyen szabad megemlítenem, hogy a besztercei szilva termelése mindig háladatosabb lenne a most termelt hitvány veres és egyéb szilvánál, valamint az aprószemű élvezhetlen meggyénél.

A románok lakta terület nagy része hegyes, eke alá nem igen való s aránylag mégis jobban jövedelmeztetik, mint az alföldi gazda földjének megfelelő területét.

És mit csinálnak a román polgártársak magasan fekvő földjeikkel?

Semmi egyebet, mint hogy beültetik besztercei szilvával; az ültetvényt gondozzák s termékét mindenféleképpen jövedelmeztetik.

Itt Oraviczán s környékén ugyszólván minden talpalatnyi föld be van ültetve szilvával s a polgártársak igen szép jövedelmet huznak ültetvényeik terményétől, de megfelelő gondot is fordítanak a fáikra

Tavaszzal minden egyes fa tövét koronája átmérőjének megfelelő kerületben jól megkapálják s minden harmadik évben megtrágyázzák közönséges félig szikkadt istállótrágyával, a mit a törzs köré raknak 5—6 deciméter magasságban.

Igaz ugyan, hogy a trágyázás ez a módja nagyon

kezdetleges; de mert a gyümlestermést a szilárd trágyaanyag alkalmazása mozditja elő, csak azt az ellenvetést tehetni, hogy a trágyát nem kupalakban, szabadon, hanem szétteregetve s a felkapált földdel letakarva kellene alkalmazni. Így mindig nagyobb lenne a hatása.

A korona átmérőjének megfelelő kör felkapálása a leghelyesebb eljárás, mivel a gyökérzet terjedelme a koronával egyenlő lévén, a talaj megkapálása által lehetővé teszik a levegő, hő's csapadéknak a gyökér minden egyes részeihez való hozzájutást. Az egész a nép megfigyelő tehetőségéről tesz bizonyosságot.

Az így művelt szilvasok többnyire jó termést adnak s minőség tekintetében semmi kívánni valót sem hagynak hátra.

Nem éréktelen tudni a szilvafáról, hogy ifjabb éveiben adja mindig a legnagyobb termést; vénüléskor csökken termő képessége, a mi más gyümölcsfákról nem mondható. Nem kevésbé érdekes tudni azt is, hogy a szilvafa magánosan ültetve csakhamar kiszárad, míg társaságban a legvigyabban fejlődik. De ez csak a besztercei szilváról áll; a veres, kökényszemű s a többi hitványabb fajú szilva magánosan is élél. sőt a veres szilva tekintélyes törzset s nagy koronát is nevel, a mit meg a besztercei szilváról nem mondhatni.

A besztercei szilva vigan tenyészik minden talajban, de a legédesebb, legízletesebb gyümölcsöt a nehéz, sárga agyagban termi.

Figyelemreméltó jelenség az is, hogy a nagyobb terjedelmű szilvasokban a hernyók nem képesek elszaporodni, mivel itt a madrak ezeket mind elpusztítják.

Oravicza, apr. hó.

Grósz Lajos.

A cserebogarak irtása.

Egy német erdészeti lap szerint Sziléziában Cogho jószágigazgató a cserebogarak irtására nézve azon tapasztalásból indulván ki, hogy a cserebogarak a repülési időben este tömegesen neki mennek minden fénynek, az erdő szélén tüzet rakatott, a melybe, mint állítja, a cserebogarak csoportosan repültek és ott el is égtek.

Igen jó eredménnyel használ a cserebogarak megfogására egy lámpával közvetlenül megvilágított bádoglemezt, mely alá abroncs köré erősített és ez által nyitva tartott zsákot kötött. A cserebogarak neki repültek a világosságuk és beleütdődvén a bádoglemezbe, a zsákba hulltak. Hogy ismét ki ne repüljenek, a zsákot szurkos vászonnal fedte be s csak annyi nyílást hagyott a bádoglemez alatt, a mennyi a cserebogarak behullására elegendő volt. Egy fakeretbe foglalt négyszögletű nagy üvegtáblával ezen módon még több cserebogarat fogott, mert a cserebogarak mindkét oldalról tódultak a világosság felé. A jószágigazgató azt állítja, hogy ő azóta mindig ily módon pusztítja a cserebogarakat s ezzel nagyobb eredményt ért el, mint bármely más irtási móddal. —

(E. L.)

Az állatkiállítási szakosztály közgyűlése

1888. márczius 25-én.

Tartatott alelnök Sigmund Dezső elnöklété alatt, jegyzett Gamauf Vilmos szakosztályi jegyző.

1. Elnök: megnyitó beszédében meleg szavakban emlékezik meg elnök Báró Bánffy Ádámnak gyászos haláláról és midőn e mélyen érzett fájdalomnak jelen jegyzőkönyvben is kifejezést adni óhajt, felhívja a közgyűlést, hogy a boldogult intentióit, mint szent hagyományt őrizze és fejlessze! Kitérve a múlt évi deési kiállításra, nagyon megfontolandónak tartja, hogy jövőre Kolozsváron kívül tartassék-e kiállítás? mert a részjegyszelvények kisorsolására okvetlenül jövedelemre van szükség; melyeknek előrebocsátása után — a közgyűlést megnyitja.

2. Jegyző: Tisztelt közgyűlés! Midőn állatkiállítási szakosztályunknak 1887-ik évi működéséről ezennel jelentést teszünk, nem mulaszthatjuk el ez alkalommal is azon mély és őszinte fájdalomnak kifejezést adni, melyet elnökünk, alapítónk, megteremtőnknek gyászos és korai halála bennünk, és azt hisszük szakosztályunk minden t. tagjának kebelében felkeltett. A díszes koszorú, melyet ravatalára tettünk, a népes kíséret, melyet hamvainak megadtunk, csak gyenge nyilvánítása volt azon halának, melylyel intézményünk a felejthetetlen Báró Bánffy Ádámnak tartozik és szívünkben kívánjuk, bár sikerülne a t. közgyűlésnek a vezérszerepre oly kiváló egyént megnyerni, ki méltó legyen arra, hogy érdemdús elődjének nyomdokaiba lépjen...

Elhunyt elnökünkön kívül még két buzgó tagtársunknak elhalálózását fáljaljuk u. m. Gróf Kálnoky Dénesét és Klein Frigyesét, — béke lengjen poraikon! A veszteségek levonásával az élő tagok száma 170-et tesz, az eredetileg aláírt alaptőke 17,600 forintot tesz.

A múlt évi tisztelt közgyűlés az 1887-iki kiállításnak Déesen való tartását határozván el, evvel egy a nagyméltóságú miniszterium részéről, mint a szakosztály kebelében emelkedett óhajtásoknak és végre az alapszabályoknak is megfelelni kívánt. A deési kiállítás rendező bizottsága a legodaadóbb buzgalommal igyekezett feladatának megfelelni s nem kimélt sem fáradságot, sem költséget, hogy a jogosan remélt sikert elérje.

A katalogus szerint 144 darab ló, 140 darab szarvasmarha és bivaly, 112 darab juh, 104 darab sertés és 27 törzs baromfi lett bejelentve, melyeknek elhelyezésére a 180 méter hosszú istálló nem lévén, elégséges, juhoknak és sertésnek a patak vizén túl külön rekeszek készültek, a magyar marha pedig szabadban maradt jászlakhoz kötve. Az ideiglenes épületek 4420 frt 54 krba kerültek, melyhez szakosztályunk 500 frttal járult, azonkívül átengedte a lóversenydíj alapból kiutalt 4000 frankot és 2400 frtot a programmszerű díjazásokra, úgy, hogy a 3000 frtos államszegélyből csak 100 frtot tartott vissza a kiosztott oklevelek értékére és megíratására. Az összesen 4400 forintnyi díjból kiosztatott aranyban 5095 frank a 50 kr. azaz 2547 frt 50

kr. és 1185 frt, bankjegyekben összesen 3732 frt 50 kr., melynek nagyobb része szolnok-dobokamegyei tenyésztők kezébe jutott! Őszinte sajnálattal kell azonban felemlitnünk, hogy a kiállítás, — daczára a minden oldalról kifejtett ernyedetlen munkásságnak — nem szült oly eredményt, mely a reá fordított költséggel és fáradsággal arányban állott volna! Elismerjük, hogy a példátlanul rossz idő rontott a legtöbbet a sikeren, még azt is megengedjük, hogy a kései terminus — october közepe — sem szolgált a vállalatnak hasznára; de másfelől tán nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy az erdélyi országrészben a legtöbb látogatót és vevőt mégis mindig Kolozsvár fogja szolgáltatni, melyet az anyaországból is legszívesebben keresnek fel és mely állandó kiállítási berendezésénél fogva legjobban tud megfelelni a kívánt célnek. Daczára ezen kedvező körülményeknek az eddig Kolozsvártt tartott négy kiállításnak tiszta jövedelme átlag alig haladja meg a 700 frtot, igen könnyen elképzelhető tehát, hogy ott, hol az elhelyezést még külön és tetemes költségek kísérik; hol már a lakosság csekélyebb számánál fogva a látogatás, tehát a bevétel is gyengébb; hol a város kedvezőtlenebb fekvése kevésbé vonza a vevőt és ennél fogva kevésbé az eladni vágyó kiállítót is, oly helyen a deficit majdnem matematikailag bizonyos lesz. És még egyet nem szabad felednünk! A t. közgyűlés megtette és megtehetette a deési kiállítás érdekében, hogy a szakosztály részére semmi kártérítést nem kívánt az eleső jövedelemért; de már jövőre ez lehetséges nem lesz, mert megkezdetvén a folyó évben a részjegyszelvények kisorsolása, minden évben szükség lesz a kiállítási jövedelemnek alapszabályszerű felhasználására, — jövőre tehát a kiállítás székhelye legalább annyit tartoznék a szakosztály pénztárába befizetni, a mennyit itteni tárlataink átlagosan tisztán behoztak; mert a t. tagtársainkkal szemben elvállalt kisorsolási kötelezettségnek loyálisan eleget kell tenni! Magának a törlesztésnek mikéntjére nézve külön előterjesztésben lesz szerencsénk szólani.

Ezzel rövid jelentésünknek végéhez érve, van szerencsénk tisztelettel tudatni, hogy az erdélyi gazdasági egylet ma délelőtt tartott közgyűléséhez múlt évi működésünkről az alapszabályszerű jelentést megtettük.

Kolozsvár, 1888 márczius 18-án.

Sigmund Dezső,
szakosztályi alelnök.

Gamauf Vilmos,
szakosztályi jegyző.

A múlt évi működésről szóló jelentés tudomásul szolgál. —

3. A múlt évi zárszámadás a következőkben terjesztetik elő: (Lásd a következő oldalon.)

A zárszámadás helyeslő tudomásul szolgálván a pénztárnak t. Dr. Hiltz György urnak teljes önzetlenséggel teljesített buzgó fáradozásaiért közgyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi elismerést szavaz. —

Kiállítási számla.

Főkönyv 19-ik lapján.

Tartozik.

1887.

Követel.

Órnek fizetés	60		Allamsegély: Kézp. 3000 frt		
„ temetési segély	5	65	4000 frank = à 50 kr. 2000 „	5000	
Jutalmazások:			Kamat jöved.	28 67	
Titkárnak 1886-ra	200		Posta, távirida	1 04	5029 71
„ segédnek	30	230	Rendelkezési alaptól fedezet		280 44
Biztosítási díj		37 75			
Postaköltség		2 15			
Vegyések		55 25			
Déési kiállításra:		390 15			
Építkezésre	500				
Pénzdíjakra	2400				
Arany díjakra	2000	4920			
Oklevelek kiállítása	20	5310 15			5310 15

Jutalomdíj tartalék számla.

Főkönyv 9-ik lapján.

Tartozik.

1887.

Kövefel.

Átvitel		1462 42	Áthozva készpénzben		1462 42
		1462 42			1462 42

Rendelkezési alap.

Főkönyv 13-ik lapján.

Tartozik.

1887.

Követel.

1887-ben fedezetért:			Áthozatal 1886-ról		2841 17
Kiállítási számlára	280 44	280 44			
Átvitel 1888-ra		2560 73			
		2841 17			2841 17

Kiadta Kolozsvárt, 1888. márczius hó 15-én.

Dr. Hintz György,
egyleti pénztárnok.

Alólírt biztosok által a pénztári napló minden tétele kellőleg tanusítva, teljes rendben találatott, valamint a pénztármaradvány átvitel 1826 frt 90 kr., azaz Egyezernyolczszázhuszonhat forint 90 krban rendesen elkönyvelve találatott és számbavétetett.

Kolozsvárt, 1888 márczius 23-án.

Dr. Szentkirályi Ákos, s. k.

Tóth Zsigmond, s. k.

4. Jegyző a következő előterjesztést olvassa fel:
Tisztelt közgyűlés! Ezennel van szerencsénk felkérni a t. közgyűlést, méltóztassék határozatilag kimondani, hogy a végrehajtó bizottság felhatalmaztatik az évi rendes kiadásokat (ór fizetése és épületek biztosítása) a pénztári készletből fedezni s erről, valamint a rendezendő kiállítás bevételeiről és kiadásairól utólagosan részletes számadást beterjeszteni.

Kolozsvárt, 1888. márczius 18-án.

Az állatkiállítási szakosztály
végrehajtó bizottsága.

Közgyűlés a kért indemnitást készséggel megadja. —

5. Jegyző a következő előterjesztést olvassa fel:

Tisztelt közgyűlés! Ezennel bátrak vagyunk a t. közgyűlést felkérni, sziveskedjék — az 1887-ik évi határozat értelmében is — kimondani, hogy a VI-ik erdélyrészi tenyészkiállítás a folyó évben Kolozsvárt tartassék meg, határidőül pedig az augusztus 31-étől szeptember 3-áig terjedő napokat kitűzni. Az elnökség egyszersmint felkérendő lesz, hogy az eddig élvezett háromezer forint államsegély és négyezer

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendő (Ó-vár, Bástya-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, köri tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak a Méhész-egylet pénztárnoka Gebhardt Döméhez küldendők (Kül-Monos-torutca 57. sz.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt köri tagsági díjért úgy az „Erdélyi Gazdá“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.
---	--	--

III-ik évfolyam.

1888. május 1.

9. szám.

Öszinte részvétünk nyilvánítása mellett értesítjük egyletünk tagjait, hogy az erdélyrészi méhész egyletet lesújtó csapás érte. Elnökünk:

LOSONCZI BÁRÓ BÁNFFY DÁNIEL,

valóságos belső titkos tanácsos,

folyó hó 29-én, élete 74-ik évében elhunyt.

A magyar közélet eme kimagasló alakjának elhunytja országos veszteség. De a mi veszteségünk kipótolhatatlan.

Fiatal egyletünknek, megalakulásától fogva Ő volt elnöke s annak, ugyszólva megteremtője is. Már a megalakulás nehéz munkája közepett, nemcsak bölcs tanácsadás, utmutatás és buzdítással támogatta az egylet munkásait, hanem az Ő tevékenységének köszönhetjük azt is, hogy sikerült megrögzíteni az egylet alapkövét. Azóta folyton vezérünk, de egyszersmint a nemes eszme előharczosa volt. Igen sokat köszönhetünk megboldogult Elnökünknek, hogy sikerült leküzdenünk nemcsak a kezdet nehézségeit, hanem később a válságos idők viszontagságait is s egyletünk virágzóvá lett; az az egylet, a melynek történelmében a **Br. Bánffy Dániel** neve örökké élni fog.

Béke hamvai fölött.

Egyletünk választmánya ma rendkívüli gyűlést tartott, s elhatározta, hogy a **Br. Bánffy Dániel** ravatalára küldöttségileg koszorut helyez s részvétiratot küld az elhunyt özvegyének.

Egyletünk választmányi ülése.

Választmányi ülést tartott egyletünk. ápril 14 én. Az ülést Bodor László alelnök megnyitván, felolvastatott a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek egyletünkhöz intézett 1495 számú leirata, melyben felkéri egyletünket a leküldött kérdő ív kitöltésére. Kiadatott a főtitkárnak, további megfelelő intézkedés végett.

Az erdélyi gazdasági egyesület átiratát olvasta fel ezután a főtitkár; abban értesítettik egyletünk, hogy a gazdasági egyesület a 200 frtos kölcsönt nem törölheti ugyan, hanem függőben tartja visszafizetést mindaddig, míg a m.-egylet a szerződésnek eleget tehet.

Albu, igazg. alelnök jelentést tett az egyleti méhes állapotáról. E szerint betelepített 97 család; a tél folytán elpusztult 3, (anyátlanság miatt) a tavasz folyamán elpusztult: 1; anyátlanság miatt más családdal egyesített: 4; jelenleg van: 89 család, melyeknek legnagyobb része első osztályba sorozandó s mint hogy valamennyi bőven el van látva mézzel: bizonyára nem leszünk kénytelenek a szükségből való étetéshez folyamodni. E jelentést örömmel vette tudásul a választmány s elismerését nyilvánította Albu-nak a gondos tevelés és felvigyázatért. Mert oly kártartó, sanyaru tél után, milyen az elmúlt volt, mely az ország összes méhállományát annyira leapasztotta: még a legvérmesebb reményű méhészek sem hitték, hogy lehetséges lenne oly kedvező pusztulási arány, minővel az igazgató alelnök jelentésében megörvendeztetett mindnyájunkat.

Gebhardt Döme pénztárnok a pénztár állásáról tett jelentést. E szerint az idén, a jelentés napjáig befolyt: 429 frt 72 kr; kiadatott: 376 frt 38 kr; — pénztári maradvány: 53 frt 34 kr; az egyleti tagok száma: 608.

Szentgyörgyi Lajos, főtitkár felemlíté, hogy az ország különböző részéből ismételtlen panaszok érkeztek hozzá is, a miatt, hogy a helyi fogházi iparüzlet által gyártott és szétküldött kaptarak vasuti szállítási ára még mindig a régi tarifa szerént szabotván meg, az olyannyira tulságos magas, hogy e miatt a szegényebb sorsu méhész nem képes megszerezni. Az alelnök jelentette, hogy már hónapokkal azelőtt kérelmezett az egyesület a földmivelés-, ipar- és keresk. ministeriumnál, hogy a szükséges lépéseket tenné meg a fogházi iparüzlet által gyártott kaptarak vasuti szállítási díjának mérséklése iránt, de mind e mai napig még válasz sem érkezett a felterjesztésre. Feltűnően rossz benyomást idézett elő a jelen voltokban e jelentés, nemkülönb az a körülmény is, hogy az egyesületnek, a levél portó-mentesség iránt ugyanoda beadott folyamodványa szintén zátonyon akadt.

Az e tárgy felett kifejtett eszmecsere folyamán több oldalról hangsúlyoztatott, hogy egyletünk nem segílyt kért a minisztertől, (miben különben is, már évek óta, az erdélyi és zsi m. egyesületnek nem jut.) A társadalom maga volt az, mely megadta pártolásában azt a segílyt, miben megtaláltuk biztosítékát fennállásunk és önállóságunknak.

A mit az egyesület ez uttal kért, nem egyéb, mint egy közgazdasági érdeknek kormányilag leendő támogatása. A méhészet emelésével országos érdekét mozdít elő az állam. Mert az adófizetési képességet fokozza, a mire ha valahol szükség van, nállunk bizonyára igen. Azt nem hihetjük, hogy a földm. miniszter ellenkező nézetet vallana. Ép azért megfoghatatlan, hogy egyletünk felterjesztése mindaddig még válaszra sem lett méltatva.

A választmány megbizta az elnökséget, hogy intézzen sürgető kérést a miniszterhez.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy május 1-től fogva beszünteti a méhészt-estélyeket a jövő őszig; hanem ezután minden esütörtökön délelőlt és vasárnap egész nap, a nagy közönség részére nyitva lesz a méhteleg, hol Albu József, igazgató alelnök, vagy az ő távollétében Ilyés, egyesületi méhész, fognak utasítást adni a méhészet iránt érdeklődőknek. Ezen kívül vasárnaponként lesznek nyilvános előadások, melyek a helyi napilapokban is előre meghirdettetnek. A Büttner Berhad vasz-olvasztóját és a Hungaria mézpergetőt legelső sorban fogja bemutatni igazgató alelnökünk.

Az ülés esti 8 órakor ért véget. —

Van-e szükség herére?

Abend András, méhészeti vándortanító úr, a „Méhészeti Közlöny“ 8-ik számában, a kolozs-barakkai méhészet-ről írva, azt állítja, hogy tudja, miszerint „május hóban az egész telepben egy here sem volt s mégis megtermékenyültek az anyák egytől egyig.“ Kissé alább: „És, ha nem volna is (here), azért terméketlen nem maradnak az anyaméhek.“

Ha szabad, kérem a tisztelt vándortanító urat, sziveskedjék megmagyarázni eme állítását; mert: eddigi tapasztalatok szerint: az anyaméh csak is a herével történt párzás után lesz termékeny.

Ha azonban a k. barakkai méhészet szomszédságában van más méhteleg is, s ott május hóban szállongnak a herék: akkor érteni tudom a dolgot s ez esetben csak arra figyelmeztetem cikkíró urat, miszerint e körülményt, a kezdők iránti tekintetből, mindenesetre jelezni kellett volna. De ha szomszédos méhtelegen sincs egy here sem, vagy pláne ha méhtelepet sem találhatni a szomszédságban, az esetben azt hiszem: a tisztelt vándortanító urnak fentebb idézett merész állítását bajos lesz megvédeni, s el kell ösmernie, hogy nagy gyakorlata mellett, ez alkalommal egy kissé tévedett.

Nuszpek S.

Pár szó a Koerbs-féle találmányról.

A Koerbs-féle mülép használhatósága tekintetében teljesen egyet értek br. Ambrózy urral. És azt mondom, hogy az egyoldalú lép sohasem teendi a Hanemann-féle rácsot nélkülözhetővé. Nem is értem, hogy miként élhetnek első rendű méhészek olyan téves hitben, midőn azt merik

állítani, hogy az anya méh féloldalu lépbe nem rak petét. (?) Hiszen ezt megczáfolhatja minden ósdi méhészt, mert elég oly veselő található a paraszt kasban, úgy a műkaptárban is, mihelyt hibásan helyeztetnek be a keretek, mely által szélesb léputezák támadtak.

Azt is badarság ám elhinni, de állítani is, hogy az anya a mély-czellákba nem rak petét; persze nem a mély-czellákba; de ott vannak a mindent intéző méhek s azok amint képesítvők és hajlandók is minden késedelem nélkül, a mézzel telt mély és kibizalt czellákat sekélyebbé tenni, a fölösleges részt lerágni: azután petéz tehát az anya bele. Kérdem, ki nem látott még olyan költést, hol a mézzel telt rész partos és a költés mintegy völgyben látszott lenni? Későbbben aztán, midőn a méz eltávolított, akkor magától értetődik, hogy megszélesbülvén a léputeza, okvetlenül közzé építenek a méhek, — bosszuságunkra — féloldalu dolgozó, vagy here lépét is és azt az anya szorgalmasan bepetézi, a méhek pedig ápolják és be is falazzák. Így lesz ez a féloldalu lépek alkalmazásánál is. Ott meg az a körülmény is előmozdítja a méhek ebbeli hajlandóságát, mert nem is kell lerágni a sejteket, mivel a kiépítés a méhekre lévén bizva, nem építik tehát mélyebbre a sejteket, mint a költéshez kívántatik.

Lehet, hogy Németországban más viszonyok és más természetű méhek vannak, de hogy nálunk így járnak, a a féloldalu lépekkel el méheink, bizonyos. —

Abend András.

Vidék.

Maros-Vásárhely, 1888. ápril.

A keménynek, de mégis rendesnek mondható télen méhesaladaim általában igen jól teltek. — A lanyha télkhez már mintegy hozzá szokva, szintugy — bár nem követendő példakép — szokássommá vált, hogy ősszel pár gyengébb családot is meghagyok betelelésre, hogy önálló család váljék belőle; ezelőtt — kevés kivételle — sikerült is, de ez uttal teljességgel nem; két oly család, melynek kitelelése még az ősszel kétes volt előttem, csakugyan elpusztult; példakép szolgálhat tehát, hogy gyenge méhesaladokat a méhesben túrni nem szabad. —

Mult évben ígertem volt, hogy az anyának aggály nélküli megfogására szolgáló, kis csipőfogó leírását kellő kísérlet után közölni fogom. A kísérletet már megtettem mind az anyánál, mind munkás méheknel s az eredmény oly tökéletes, mi miatt ezen eszköz megérdemli, hogy a czélszerűek sorába felvétessék. Mert az az anyaméhnek pusztá ujjal való, gyors megcsipésénél minden méhészt kisebb-nagyobb mértékben izgatott, s annak következtében az anyaméh oly erővel szoríthatja meg, hogy nyomorékká lesz, vagy épen elpusztul; ezért hát igen hasznos méhészeti eszköznek tartom az anya biztos elfogására alkalmas eszközt, e melyet közelebről lehető körülményesen fogok leírni.*)

Lapunk egyik, a mult évi számában említés volt téve, hogy a Hanemann rács a jelenlegi alkalmazásban nem igen czélszerű s ez iránti aggály a rácsnak legelső megtekintésével bennem is felébredt; de kezdőnek lenni, kellő kipróbálás nélkül nem lehet; ha tehát már ki van próbálva és csakugyan a rács éles oldalával a méhek szárnyát, lábait bénítja, mi igen valószínűnek is tünik fel: én megkísérlettem közep vastagságú papir-lemezt vizhattanná téve, erre vágni ki a rács közlekedő lyukait. — Olcsó; egy, a költés ür alját egészben borító

*) Várjuk.

papírlemez nem kerül többé 15 kr-nál; félben képződvén a nyirok, félire eltávolítható, de gondolatom szerint — mivel a méhészt maga állíthatja ki — készíthet a költés korlátozására használandó rácsokat is Küldeni fogok t. t. szerkesztő urnák kipróbálás végett s ha megfelel a czélnek, terjesztendő lesz. — Meg fogom írni akkor készítése módját. — Ez bizonyosan nem rongálja a méhek szárnyait, lábait; a lack, mellyel bevonatik, még sikká teszi az átjáró utat. —

Dicső Lajos.

Ó-Radna, 1888. ápril.

Tekintetes szerkesztő Úr! A „Méhészeti Közlöny“-ből tudtam meg, hogy a deési kiállításon egy viasz-olvasztó gép volt kiállítva; annak jósága kiemeltvén, én azonnal meg is rendeltem részemre egyet, s hogy a hálaadatlanság bünébe ne maradjak, itt mondom hála köszönetem érte. A gépet nem sokára megkapván, utasítás nélkül, annak megismerése után használatba is vettem, mellyel elsőben is 25 kilogr. szép tiszta viaszt nyertem, minden bibelődés nélkül; örvendtettem, hogy ilyen czélszerű gép birtokába jutottam, a viaszt téglalakban K. Z. jegyekkel olvasztottam és 1.35 kron el is adtam Beszterczen.

Jelentem továbbá, hogy méheinket itt, a havasok alatt, minden előbbi éveknél egy egész héttel előbb kitéttük, melyek tisztulási kirepüléseiket meg is tartották; 58 családból apadt 5 család, 2 anyatlanul ment be a telébe, 3 pedig az egerek ragcsálása következtében a röplük bezárkodása által megfult; daczára a hosszas télnek, a rendnél több mézet nem fogyasztottak el. A tél ugyan nagy volt, de reméllünk egy jó nyarat. A mult nyarat ugyan gyengének mondják az országban, de itten mi nállunk, a darázsok sokaságán kívül nem panaszkodhattunk, rajunk elegendő volt és méztermesünket is a közepesnél jobbnak mondhatjuk.

Korbuly Z.

d. v

Vegyes közlemények.

— A „Hungária“ mézpergető (centrifugál) gépből, kipróbálás és véleményezés tekintetéből, egyletünk is kapván Kühne tisztelt polgártársunktól — pár hó előtt — egy példányt, kedves kötelességünknek ismerjük — a tegnapi (ápr. 29) sikeres próbák után — azt, minden eddig ismert mézpergetők fölötti előnye s illetve tökéletes voltánál fogva, méhésztársaink szives figyelmébe hozni. Most csak annyit jelezhetünk, hogy ez elkerülhetetlenül szükséges eszközünk Kühne Ferencznél 10 frt, — s mi pedig ezt ennyiért csinos pléhfedővel is képesek vagyunk előállíttatni; — megjegyezvén azonban, hogy csak egyleti társaink részére. A megkeresést mielőbb kérjük, hogy idejében gondoskodhassunk kellő számú példányokról. A vele való bánásról máj. 15-iki számunkban hozunk kimerítő tájékoztatást.

— **Közgyűlés.** Az udvarhelymegyei méhészkör Székely-Kereszturon az állami tanító-képezdében május 4-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárnya — más keblü ügyeken kívül — a titkári hely betöltése lesz.

E közgyűlésre a jelzett méhészkör tagjait midőn tisztelettel meghívom, egyidejűleg, közgyűlés előtt a régibb és ez évi tagsági díjak befizetését kérem. Székely-Keresztur, ápril 25. 1888. Pálfi Lajos, s. k. ig. alelnök.

— **Olcsó kaptár.** A Bodor-féle nép kaptárokat oly nagy mennyiségben gyártják jelenleg a helyi fogház iparüzletében, hogy az idén, valószínűleg minden megrendelésnek eleget lehet tenni, a mi eddig, még egy

évben se történt meg. Midőn erről értesítjük méhésztársainkat, értesítjük egyszerre arról is, hogy egyletünk küldöttjei által megszemléltetvén a raktáron levő, nagymennyiségű kész kaptár, azok úgy a méretek, mint a kiállítás tekintetben, kifogástalanoknak találtattak, (a buzgó fogházfelügyelő dicséretére) így teljes megnyugvással ajánlhatjuk bárkinek. Jelenleg csak a javított kaptárokat készítik, melyek kettős oldallal vannak ellátva; ára egy darabnak 2 frt. —

— **A kolozs-barakkai méhészet.** Kolozs-Barakkáról írják lapunknak, hogy Abend András méhészeti vándor-tanító a múlt év őszén, 9 méhesaládot telet be az ottani méhesben és valamennyi szerencsésen kiállotta a nagy terület, s a jelenleg jó állapotban levő családok az idénre szép eredményt ígérnek.

— **Hány méhesalád van az erdélyi részekben?** A legújabb összeírás szerint az erdélyi részekben összesen 78-355 méhesalád van. Ebből 8248 Berlepsch kaptárban, a többi régi, kupos (paraszt) kasban. A múlt évi összes méz nyereség (felesleg) 196-772 kilogramm volt, 59.011 forint értékben. Ha tekintetbe vesszük, hogy az erdélyi részekben a méhészet jelenleg még csak kezdetleges állapotban van: kétségen kívül, jelentékeny jövedelem folyt be a termelés után; de mekkora az az összeg, mely évről-évre veszendőbe megy, az industria hiánya miatt!

— **Teendő a méhesben.** A melyik méhész eddig még akadályozva volt méh-családjai tüzetes átvizsgálása és a lépek rendezésére, most már okvetlenül lásson munka után. A penészes, megrongált lépek kicserélése annál szükségesebb, mert előbbi nemcsak árt a méheknek, hanem sok munkaerőt vesz igénybe annak kihordása. A méhek nem tűrik a penészes lépet hajlékukban. A spekulatív étetést még folytathatjuk. De a szükségből való étetést se mellőzzük a méz-szegény családokról. Különösen a jelenlegi kedvezőtlen időjárás mellett kell hogy gondunk legyen arra, mert nemcsak alább hagynak a fiasítással, de a meglévőket is kihordhatják.

— **Sarlatánság.** „Die neue Kunst-Wabe“ a czime annak a 15 oldalra terjedő füzetkének, melyet Koerbs Hermann berkai tanító világgá bocsájtott, megörökítvén abban, a lapunkban is már többször említett műlép készítés titkát. Olvasóink ösmerik már, hogy miben áll az a titok, melyet a derék német tanító másfél márkájával fizettetett meg a könnyen hívőkkel. Ennek leírását találjuk a füzetben, hosszas bevezetés után, mire csak azért volt szükség, mert a nélkül nem adott volna többet 20 sor-nál az élelmes tanító, azért a sok másfél márkáért. Koerbs társaságba lépett Schultz Ottóval és szabadalmat szerezvén a műlép készítésre, ez uton is igyekszik kizsákmányolni találmányát. Eljárását a német méhészek is csaknem egyhangulag elítélik, míg másfelől kételkednek az oly „biztos“-nak

hirdetett siker felett. Mi is ajánljuk méhésztársainknak, hogy tartozkodjanak a nagyobb megrendeléstől; a ki kísérletet akar tenni, rendes műléppel is megteheti, mint már egy alkalommal említettük, ha azt nem a keret közepére, hanem a szélére ragasztja, úgy, hogy a keret egyik oldalát fedje, s vékony üveg vagy falemezt erősít a külső falára, hogy ferde építés ne történjen. Egyletünk eredeti Koerbs-féle lemezeket is tart s tagjainknak, kísérletképen, egyes lapokat is adunk ki.

Kérdések rovata.

8. A kolozsvári kir. törvényszéki fogház ipar-üzletéből deszka burkolattal ellátott kaptárokat kaptam, (2 frtos) azzal a megjegyzéssel, hogy utólagosan lesznek kitömendők. Mivel és miképen kell kitömni a kaptárt? E czélból szükséges-e az oldal-deszkákat felbontani?

Feleletek rovata.

8. Az ipszüzlet által készített, deszka burkolattal ellátott, javított kaptárok tetszés szerinti anyaggal tömhetők ki, mely lehet jó száraz széna, sarju, törek vagy gyaluforgács. Hogy a kitömést eszközölhessük, a csak gyöngédeden folszegezett oldal-deszkákból annyit kell főlbontani, a mennyi elégséges a tömés eszközölhetésére, s a tömés bevezetésével a deszkákat sorban ismét föl kell szegezni.

A fennebbiekkel kapcsolatosan, többek kérdezősködésére meg kell jegyeznünk, hogy a költés-tér feletti deszka-lapok egyikén vágott üreg arra való, hogy azon átmelessenek a méhek a méz-ürbe; az üreg Hanemann-rácsal látandó el. Még jobb, ha akkora rácsot alkalmazunk, a mekkora a mézür maga.

A szerkesztő üzenetei.

— K. L. urnak. Talpas. Kész keretet és keret-léczet a helyi fogházi ipar-üzlet jutányos árban készít. Ajánljuk a kellő hosszúságban kivágott léczek beszerzését, mert könnyebb és olcsóbb a szállítás. Keret készítő gép külön megrendelhető. — G. M. urnak. Buziás. A kérdéses ügyben azonnal intézkedünk. Bizonyára meg lesznek elégedve. — S. I. urnak. M.-falvi pusztá. A küldemény a jövő számban fog megjelenni. Eddig a legalkalmasabb és legolcsóbb viasz-olvasztónak ösmerjük a Büttner Bernad temesvári vasuti főmérnök olvasztóját. Megrendelhető nyagott. Ezt ajánlhatjuk. — B. Gy. urnak. Szakasz. A méz-pergetők még nincsenek kipróbálva. Míg a gyakorlat tűz próbáján keresztül nem mentek, egyiket sem ajánlhatjuk. A jövő héten bizonyára megtesszük a kísérleteket, s az eredményt lapunk május 15-iki számában fogjuk közölni. Az üres keretek eltartását illetőleg ajánljuk a szellős helyet; legjobb, ha jó lapos fejú szögek segítségével kifeszített södrönyre akasztjuk, úgy, hogy egymáshoz ne érjenek. — L. A. urnak. A.-Szilvas. A megrendelést, előleg beküldése nélkül az iparüzlet nem teljesítheti. — K. L. urnak. Topolya. Utnak indítottuk. — A. I. urnak. V.-Gálfalva. A kívánsága szerint intézkedünk; eddig elháríthatatlan akadályok miatt késelt. Még kellő időben lesz ott. — K. I. urnak. Brassó. A megrendeléseket csak egyleti tagoknak főlvetíthetjük, oly sok oldalról veszik igénybe elnökségünket, hasonló megkeresésekkel, hogy lehetetlen másképp tennünk. — K. L. urnak. N.-Károly. Az aradi méhészeti kiállítás programja közelebbről szét fog küldetni. Igen örülünk, hogy minden oldalról a készülődés híret vesszük. Így nem lehet kételkednünk a fényes siker felett. —

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Felügyelő bizottság: **Albu József, Fodor Gyula, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wiedner József.**

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt. Bel-Középuteza Minorita-épület.

frank lóversenydíj elnyerése érdekében minden tőle telhető lépést megtegyen.

Kolozsvárt, 1888. márczius 18-án.

Az állatkiállítási szakosztály végrehajtó bizottsága.

Közgyűlés az előterjesztést elfogadja s a benne foglaltakat határozattá emeli.

6. Jegyző előterjeszti a részjegyszelvények kisorsolásáról szóló intézkedést:

Tisztelt közgyűlés! Mult évi május 15-én tartott közgyűlésünk elhatározta, hogy az állatkiállítási részjegyek szelvényeinek első kisorsolása 1888-ban a Kolozsvártt tartandó VI. tenyészállatkiállításon fog az alapszabályok 22. § értelmében megtörténni. Ezen határozat foganatosítása-képen bátrak vagyunk indítványozni, mondja ki a t. közgyűlés, hogy az eddigi kiállítások átlagos tiszta jövedelmének megfelelőleg ez alkalommal 500 frtot kíván a jelzett célra fordítani, úgy hogy a kiállítás tartama alatt 50 szelvény a 10 frt lesz kisorsolandó. Jövőre nézve pedig mondja ki a t. közgyűlés, hogy kisorsolásra a 22. § értelmében mindig a közvetlenül megelőző kiállítás tiszta jövedelmé fordítottassék, az alapszabályszerű $\frac{1}{4}$ résznek a tartalékalap javára történt előzetes levonása után.

Kolozsvárt, 1888 márczius hó 18-án.

Az állatkiállítási szakosztály végrehajtó bizottsága.

Egyhangulag határozattá emeltetvén, foganatosítására a végrehajtó bizottság kéretik fel. —

7. A választások megejtése következtén a napirend során — közfelkiáltással megválasztattak az 1888—1891-ig terjedő időszakra: Elnök: Báró Bánffy György. Alelnök: Sigmond Dezső. Végrehajtó bizottsági tagok: Balla Pál, Báró Bánffy Ernő, Barcsay Domokos, Gróf Béldy Kálmán, Benigni Sámuel, Gróf Bethlen Gergely, Gróf Bethlen Géza, Gróf Bethlen Pál, Báró Bornemisza Károly, Ditrői József, Duha Imre, Gáál Gyula, Gámán Zsigmond, Gróf Haller Jenő, P. Horváth Kálmán, Gróf Kornis Victor, Magyary Géza, Sárosy Pál, Seethal Ferencz, Szabó József, Dr. Szentkirályi Ákos, Tóth Zsigmond, Vörös Sándor, Gróf Wass Béla.

8. Több tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó József és Szentkirályi Ákos tagtársakat kéri fel — és az ülést bezárja.

Hitelesítik:

Szabó József,

Dr. Szentkirályi Ákos.

Sigmond Dezső,
szakosztályi alelnök.

Gamauf Vilmos,
szakosztályi jegyző.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1888. ápril 13-án.

Tartott alelnök Szabó József elnökle alatt, jelen voltak: Reich Albert, Dr. Szentkirályi Ákos, Filep István, Tóth Zsigmond, Balla Pál, Gróf Bethlen Gergely, Benigni Samu, Jakab László, Dr. Hintz György, egyleti pénztárnok és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

74. A martius 21-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván — a mainak hitelesítésére Filep István, Reich Albert és Dr. Szentkirályi Ákos tagtársak kéretnek fel.

75. A martius 25-én tartott közgyűlés határozata, felolvastatván, azok tüzetes eszmecseré után a következőleg foganatosítottak:

a) e. pénztárnok urnak a közgyűlési elismerés és felmentés kiadandó;

b) a tagok számának lehető gyarapítása céljából a biztosítási szerződés előnyei úgy az Erdélyi gazdában, mint a helybeli lapokban ismerttetendők lesznek;

c) a nagy-utczai szőlő és köztelek kitelepítésének tanulmányozására és lehető foganatosítására bizottságul kiküldetnek Gróf Bethlen Gergely elnökle alatt Benigni Sámuel, Dr. Hintz György, Dávid Antal és Szenkovich Márton, kik egyszersmint arra is felkéretnek, tanulmányozzák azon kérdést, vajjon nem építhetne-e az egylet maga házat a nagy-utczai telepen? mely esetben a vélemény természetesen vázlatos építési terv és hozzávetőleges költségvetéssel lenne kísérendő;

d) a Benkő-féle indítvány (a gazdák személyes hitelének emelése tárgyában) tárgyalására és lehető foganatosítására bizottságul felkéretnek: alelnök Szabó József, Sigmond Dezső, Dr. Berde Áron, Dr. Szentkirályi Ákos és Dr. Hintz György azon utasítással, hogy ha az indítvány, úgy a mint tétetett, keresztülvihető nem volna, más módról gondoskodjék, mellyel a gazdák személyes hitelén segíteni lehessen. Az indítványozó tagtárs ur a tárgyalásokra mindenkör meghívandó.

76. E. pénztárnok előterjeszti a január—martiusi pénztári kimutatást, mely szerint 2472 frt 42 kr. bevétellel, 2032 frt 10 kr. kiadás áll szemben — tudomásul szolgál.

77. E. titkár alapító tag Bányai Vitális elhunytát jelent be — sajnos tudomásul szolgál.

78. Gámán nyomda számlája az „Erdélyi gazda“ első negyedévi nyomdai költségéről — 192 frt 68 kral utalványoztatik.

79. Az egyleti ügyvéddel kötendő szerződés tervezete — azon módosítással fogadtatott el, hogy a felmondás kölcsönös legyen.

80 Szöllősy és Csernyánszki ajánlatot tesz a könyvszekrények szállítása iránt — e titkár utasittatik, hogy még több cégtől szerezzen ajánlatot, a beszerzés maga pedig, pénzügyi tekintetekből július havára halasztatik.

81. Ministerium 8837 sz. alatt az irodalmi szakosztály kiadványaiból 150 példányt rendel — hálás köszönettel fogadtatván, e. pénztárnok utasittatik, hogy a kiutalt 120 frtot az adóhivatalnál vegye fel.

82. Ministerium a római nemzetközi baromfi es kutya-kiállítás programját küldi meg — tudomásul szolgál.

83. Ministerium 15905 sz. alatt kérdést intéz, hogy az eddig Választon fennállott, de jövő évben mindenesetre feloszlandó nemesebb vérű fedezettési állomás pótlását ohajtaná-e egyletünk? és ha igen, mely vidéken és annak mely helységében? hol úgy az ellátásra megkívántató feltételek,

mint a jelentékenyebb ménések minél nagyobb számu községe az eredményt biztosíthatná. — Igazgató választmány úszinte örömmel fogadja a melegbangu átíratot, mely e fontos kérdésben tőle véleményt vár és az előleges tájékozás megnyerhetése céljából első sorban Báró Bánffy Ernő, Gróf Bánffy György, Báró Jósika Andor, Gróf Kornis Viktor urakhoz és a kendi-lónai uradalomhoz fog fordulni; a további lépések a válaszok beérkezése után lesznek megteendőek.

84. Ministerium 5767 sz. alatt tudatja, hogy amerikai szőlőtelepet az erdélyi országgrészben épen a phylloxer-veszély miatt nem állít fel, európai telepet pedig azért nem lát szükségesnek, mert a szőlővessző országgrészünkben akadálytalanul közlekedhetik — a magas átírat tárgyalás és esetleges véleményezés végett a kertészeti szakosztályhoz tétetik át; a szőlővessző akadálytalan forgalma iránt azonban kérdés teendő, mert legujabban is fordult elő eset, hogy erre alispáni engedély tartatott szükségesnek.

85. Országos gazd. egyeslet közgyűlésére hiv meg, mely april hó 15-én fog a köztelken megtartatni. — köszönettel fogadtatott.

86. A mezőgazdasági szeszgyárosok végrehajtó bizottsága megküldi másolatban a nmlgu pénzügyministeriumhoz intézett kérvényét és tudatja, hogy alkalmas időben országos értekezletet fog tartani ezen ügyben. —

87. Egan Ede a szeszadó-törvényjavaslat tárgyében az orsz. gazd. egyeslet közgazdasági szakosztályában tartott beszédét küldi meg; — igazgató választmány, hivatkozással mult ülésének 57—59-ik számu pontjaira, a központi moz-

galmakhoz ismételten helyeslöleg hozzájárul; az országos értekezlet megtartása esetén pedig gondoskodni fog arról, hogy az itteni érdekek is képviselve és lehetőleg megvédve legyenek. —

Hitelesítik:
Dr. Szentkirályi Ákos,
Filep István,
Reich Albert.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A nyitavölgyi gazdasági egyeslet agrár meteorológiai observatoriumának „Időjárás naptára Magyarország részére” 1888. évi január 1-től már VI-ik évfolyamába lépven, erre előfizetési felhívást intéz a mivel magyar gazdák-zőséghez.

Az időjárás naptár havonként kétszer jelenik meg, magyar vagy német nyelven megrendelés szerint, a postai levelezőlapok dupla nagyságában.

Egész évi előfizetési ára 2 frt és csakis ilyen fogadtatik el.

Az előfizetések az agrár-meteorológiai observatoriumhoz, Ó-Széplakra, u. p. Brogyán: — intézendők.

(9—12.) 20.

Az igazgatóság.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár			Gabona mérték	Tiszta buza	Elegy buza	Rozs	Árpa	Zab	Török-buza	100 kiló		1 köbméter tűzifa	1 kiló marhahús	
helye	napja									széna	szalma			
k r a j c z á r o k b a n														
Budapest . . .	április	28	métermázsa	717	—	575	555	530	615	—	—	—	—	—
Brassó	április	27	hektoliter	560	360	340	320	170	410	230	140	250	36	—
Deés	április	24	"	700	620	450	—	280	680	540	280	320	32	—
Fogarás	április	27	"	520	480	350	—	180	400	270	180	200	28—36	—
Gyula-Fehérvár .	április	21	"	550	450	400	—	240	480	300	200	240	32—38	—
Kézdi-Vásárhely	április	26	"	521	—	319	300	175	440	279	100	240	28	—
Kolozsvár . . .	április	26	métermázsa	650	—	520	—	400	570	300	220	300	34	—
Maros-Vásárhely	április	26	"	715	595	525	—	396	520	220	120	300	36	—
Nagy-Szeben . .	április	27	hektoliter	550	430	360	430	190	390	190	100	300	32—36	—
Nagy-Várad . . .	április	24	"	394	400	350	296	202	400	200	120	320	48	—
Sepsi Szt.-György	április	26	"	530	430	340	300	160	420	300	100	150	32	—
Szász-Régen . .	április	26	"	575	525	390	375	215	410	360	200	260	28	—
Torda	április	14	"	550	400	400	—	210	390	300	30	238	28	—